

Idejna zasnova celovitega in soodvisnega razvoja prometne in vodne infrastrukture Slovenske Istre

December 2021/september 2025

Študija prinaša optimalne dolgoročne infrastrukturne rešitve za avtomobilsko mobilnost in zagotavljanja tehnične vode z namakalnim sistemom v slovenski Istri. S povsem novo, le 21 km dolgo, prometno povezavo med Kozino in Lupoglavom rešuje hiter dostop iz Italije in Srednje Evrope v hrvaško Istro, Kvarner in Dalmacijo ter obenem razbremenjuje širši obalni pas slovenske Istre in Notranjsko obsežnih avtocestnih novogradenj ter sam promet na lokalnih cestah. Obenem vzporedno prinaša tudi razvod poplavnih voda s katerim se omeji odvisnost od klimatskih sušnih nihanj in omogoči trajnostni razvoj kakovostnih kmetijskih produktov.

CILJI PROJEKTA

Preusmeritev vsega tranzitnega osebnega in tovornega prometa s končno destinacijo izven gosto naseljenega območja slovenske Istre na novo HITRO *by pass* CESTO ter tudi na že obstoječo ŽELEZNIŠKO PROGO na relaciji Kozina – Lupoglav. Izgradnja nove transversale ohranja v (pri)obalnem urbaniziranem pasu prostor za primernejše mestne rešitve in omogoča transformacijo AVTOCESTE na relaciji Dekani-Jagodje Izola v urbano prometnico.

Vzporedno z izgradnjo HITRE *by pass* CESTE študija prinaša uresničljivo in racionalno zagotavljanje systemskega zbiranja in distribucijo poplavnih vod – NAMAKALNI SISTEM IN TEHNIČNE VODE (za kmetijstvo, za vzdrževanje vodotokov v sušnih obdobjih, za polnjenje bazenov) – za trajnostno zeleno Istro in kakovostno kmetijsko in turistično gospodarstvo z visoko dodano vrednostjo.

Z izgradnjo HITRE *by pass* CESTE in razvodom NAMAKALNEGA SISTEMA IN TEHNIČNIH VOD pridobimo podlago za razvoj, danes obsežnega, zapuščenega in zaraščenega na prisojnih legah zelo rodovitnega območja zaledne slovenske Istre, primernega tudi za kakovosten agroturizem s pohodništvom in kolesarstvom.

INICIATIVA ŠTUDIJE

Na 1. koordinaciji županov Slovenske Istre spomladi 2019 je bilo ugotovljeno, da vprašanje umeščanja cestnega omrežja na območju slovenske Istre presega tako interese posamezne občine kot tudi interese države. Promet v naši regiji determinira, njen strateški obmorski položaj, predvsem pa necelovito, časovno neusklajeno, nesistematično državno načrtovanje cest.

Občinski svet občine Piran je zato sprejel sklep, da je potrebno prioriteto izgraditi povezavo, ki bo ločila tranzitni promet na Hrvaško, od medmestnega in lokalnega prometa. Izgradnji hitre ceste na Hrvaško, naj sledi izgradnja povezave med Koprom, Izolo in Piranom, ki bo omogočala normalen lokalni in regionalni promet in delovanje naše regije kot turističnega in gospodarskega središča.

Tudi zakonodaja po novem predvideva, da razvojne regije sprejmemo regionalni prostorski načrt, ki je strateške narave in zahteva, da občine skupaj z državo sprejmejo najpomembnejše odločitve prostorskega razvoja. Uzakonjena je skupna in vzajemna odgovornost do regionalnega prostorskega razvoja, ki je med drugim tudi predpogoj za alokacijo sredstev evropskih skladov.

Koordinaciji županov je pooblastila skupino strokovnjakov, da pripravi dokument, ki odgovarja na glavna strokovna vprašanja cestnega omrežja v Slovenski Istri, tako iz vidika urbanistične, prometne kot krajinske stroke.

Skupina strokovnjakov je v oktobru 2019 pripravila analizo, na podlagi praktičnih in pragmatičnih stališč. Kompromisni predlog je odgovoril na zastavljena vprašanja in prikazal strokovne predloge rešitev in jih ovrednotil. Predlog je izhajal iz že izdelanih strokovnih podlag pristojnih državnih služb.

Koordinacija je posredovala predlog Družbi za avtoceste Republike Slovenije. DARS je spomladi 2022 pripravil analizo predlagane rešitve umeščanja cestnega omrežja skupine strokovnjakov iz katere izhaja, da je predlagana kompromisna medmestna povezava, tako finančno, kot časovno nesprejemljiva.

Poleg kompromisnega predloga, ki ga je pripravila skupina strokovnjakov imenovanih na koordinaciji P.I.K.A., je na podlagi pobude Koordinatorja, bila izdelana tudi analiza, ki se ne omejuje na vprašanje tranzitne in medmestne cestne povezave, temveč obravnava tudi prilagajanje klimatskim spremembam. Klimatske spremembe, so osrednja globalna problematika, ki zahteva celovito in takojšnje ukrepanje na vseh ravneh.

Podjetje Ambient d.o.o., je pripravilo analizo, ki konceptualno združuje oziroma povezuje tovrstna vprašanja ter predlaga celovito infrastrukturno intervencijo na področju prometa, varstva voda ter namakanja na območju Slovenske Istre.

Koordinacija P.I.K.A te analize ni posebej obravnavala ali se do nje opredelila. Predlogi, ki izhajajo iz analize, so sicer regionalni narave, ki sodijo v državno pristojnost in imajo tudi meddržavne oziroma evropske razsežnosti.

Zgodnje vključitev javnosti v obravnavo radikalno drugačnega pogleda na infrastrukturne intervencije v času prilagajanja klimatskim spremembam, je zato bistveno v iskanju strokovnosti, legitimnosti ter demokratičnosti procesa.

mag. Marko Starman